

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการศึกษาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหาร ตามทัศนะของครูผู้สอนในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาและเปรียบเทียบคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหาร ตามทัศนะของครูผู้สอนในโรงเรียนประถมศึกษา จำแนกตามขนาดโรงเรียนที่ครูผู้สอนปฏิบัติงานอยู่ กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ครูผู้สอนในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร ปีการศึกษา 2546 จำนวน 307 คน โดยวิธี สุ่มแบบแบ่งชั้น (stratified random sampling) ตามขนาดและสัดส่วนจำนวน โรงเรียน โดยกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างตามตารางการคำนวณกลุ่มตัวอย่างของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie & Morgan) เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง ลักษณะเป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ มีจำนวน 64 ข้อ วัดระดับทัศนะของ ครูผู้สอนที่มีต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหาร โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร ตามคุณลักษณะ 4 ด้าน คือ ด้านวิชาการ ด้านบุคลิกภาพ ด้านความรู้ความสามารถในการปฏิบัติงานและด้านคุณธรรม นำแบบสอบถามเสนอผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหา แล้วนำไปทดลองใช้กับผู้สอนที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน มีค่าอำนาจจำแนกรายข้อตั้งแต่ 0.21-0.86 และมีค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับเท่ากับ .96 การเก็บและรวบรวมแบบสอบถาม ผู้วิจัยได้รับแบบสอบถามคืน จำนวน 283 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 92.18 แล้วทำการตรวจสอบความถูกต้องและสมบูรณ์ของข้อมูลที่ได้รับ ได้แบบสอบถามที่สมบูรณ์ จำนวน 283 ฉบับ วิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรม SPSS สถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูลเพื่อตอบคำถามในการศึกษาค้นคว้า และทดสอบสมมติฐานการวิจัย ได้แก่ ค่าคะแนนเฉลี่ย (\bar{X}) ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) และการหาค่าความแปรปรวนทางเดียว (one-way analysis of variance) แล้วบรรยายเป็นความเรียง

สรุปผลการศึกษาค้นคว้า

1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นเพศหญิงมากกว่าเพศชาย มีอายุอยู่ในช่วง 41- 50 ปี มากที่สุด มีวุฒิการศึกษาปริญญาตรี มากที่สุด

2 จากการศึกษาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารตามทัศนะของครูผู้สอนในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร สรุปผลดังนี้

2.1 คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหาร ตามทัศนะของครูผู้สอนในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร โดยรวมอยู่ในระดับเห็นด้วยอย่างยิ่ง เมื่อพิจารณาในแต่ละด้านพบว่า ด้านวิชาการและด้านคุณธรรมอยู่ในระดับเห็นด้วยอย่างยิ่ง ส่วนด้านบุคลิกภาพและด้านความรู้ความสามารถในการปฏิบัติงานอยู่ในระดับเห็นด้วย และมีคะแนนเฉลี่ยสูงสุดเรียงตามลำดับจากมากไปหาน้อย คือ ด้านคุณธรรม ด้านวิชาการ และด้านบุคลิกภาพ โดยด้านความรู้ความสามารถในการปฏิบัติงานเป็นอันดับสุดท้าย เมื่อพิจารณาตามตัวแปรในแต่ละด้านปรากฏผลดังนี้

2.1.1 คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหาร ตามทัศนะของครูผู้สอนในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร ด้านวิชาการ โดยรวมอยู่ในระดับเห็นด้วยอย่างยิ่ง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรก เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย คือ ผู้บริหารควรมีความรู้ความเข้าใจการจัดการเรียนการสอน การนิเทศการวัดผลและการประเมินผลทางการศึกษา ผู้บริหารควรมีความรู้ความเข้าใจในวิชาการพัฒนาหลักสูตร ผู้บริหารต้องมีความรู้ความเข้าใจ เกี่ยวกับระเบียบกฎหมายการศึกษาเป็นอย่างดี โดยผู้บริหารควรมีวุฒิตั้งแต่ปริญญาโทขึ้นไปเป็นอันดับสุดท้าย

2.1.2 คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหาร ตามทัศนะของครูผู้สอนในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร ด้านบุคลิกภาพ โดยรวมอยู่ในระดับเห็นด้วย เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่ามีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรก เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย คือ ผู้บริหารควรต้องเป็น ผู้บริหารงานให้เกิดความร่วมมือในการปฏิบัติงานได้อย่างดี ผู้บริหารต้องมีท่าท่างกระฉับกระเฉงคล่องแคล่วในการปฏิบัติงาน เมื่อมีปัญหาและอุปสรรคเกิดขึ้นกับการบริหารงาน ผู้บริหารต้องมีความตั้งใจและกล้าเผชิญปัญหาจนกว่างานจะสำเร็จ โดยผู้บริหารต้องรู้จักได้ไหวเมื่อครูเกิดจับกลุ่มกันเพื่อสนับสนุนหรือต่อต้านการทำงานของตน เป็นอันดับสุดท้าย

2.1.3 คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหาร ตามทัศนะของครูผู้สอนในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร ด้านความรู้ความสามารถในการปฏิบัติงาน โดยรวมอยู่ในระดับเห็นด้วย เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรก เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย คือ ผู้บริหารต้องมีไหวพริบปฏิภาณในการปฏิบัติงาน ก่อนตัดสินใจผู้บริหารต้องเปิดโอกาสให้คณะครูหรือผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ได้ร่วมอภิปรายให้ความคิดเห็น ผู้บริหารต้องรับผิดชอบเมื่อปฏิบัติภารกิจผิดพลาดและเต็มใจรับคำตำหนิโดยไม่ปิดความผิดไปให้ผู้อื่น โดยการตัดสินใจในขั้นสุดท้ายในเรื่องเกี่ยวกับนโยบายต้องเป็นหน้าที่ของผู้บริหารแต่เพียงผู้เดียว เป็นอันดับสุดท้าย

2.1.4 คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหาร ตามทัศนะของครูผู้สอนในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร ด้านคุณธรรม โดยรวมอยู่ในระดับเห็นด้วยอย่างยิ่ง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรก เรียงลำดับจากมากไปน้อย คือ ผู้บริหารไม่เอาัดเอาเปรียบผู้ร่วมงาน ผู้บริหารมีความยุติธรรม และให้ความเสมอภาคกับผู้ร่วมงานทุกคน ผู้บริหารเป็นผู้มีความเสียสละเห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าประโยชน์ส่วนตน โดยผู้บริหารต้องเป็นผู้มีความประหยัดและอดออมตลอดเวลา เป็นอันดับสุดท้าย

3 วิเคราะห์เปรียบเทียบคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหาร ตามทัศนะของครูผู้สอนในโรงเรียนประถมศึกษาขนาดใหญ่ ขนาดกลางและขนาดเล็ก สังกัดกรุงเทพมหานคร จำแนกตามตัวแปรรายด้าน ปรากฏผล ดังนี้

3.1 คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหาร ตามทัศนะของครูผู้สอนในโรงเรียนประถมศึกษาขนาดใหญ่ ขนาดกลางและขนาดเล็ก สังกัดกรุงเทพมหานคร โดยรวมและเป็นรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยครูผู้สอนในโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กมีทัศนะของครูผู้สอนในโรงเรียนประถมศึกษาขนาดใหญ่กับขนาดกลาง ตามลำดับยกเว้นด้านวิชาการ ส่วนครูผู้สอนในโรงเรียนประถมศึกษาขนาดใหญ่ กับขนาดกลาง มีทัศนะต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหาร โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร โดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

3.2 เมื่อแยกพิจารณาวิเคราะห์เปรียบเทียบคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหาร ตามทัศนะของครูผู้สอนเป็นรายด้านแล้วพบว่า

3.2.1 คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหาร ตามทัศนะของครูผู้สอนในโรงเรียนประถมศึกษาที่ปฏิบัติงานอยู่ในโรงเรียนขนาดใหญ่ ขนาดกลางและขนาดเล็ก สังกัดกรุงเทพมหานคร ต่อคุณลักษณะด้านวิชาการ ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยครูผู้สอนในโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก มีทัศนะต่อคุณลักษณะของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาที่พึงประสงค์ ด้านวิชาการน้อยกว่าครูผู้สอนในโรงเรียนประถมศึกษาขนาดใหญ่มากกว่าครูผู้สอนในโรงเรียนประถมศึกษาขนาดกลาง ส่วนครูผู้สอนในโรงเรียนประถมศึกษาขนาดใหญ่และขนาดกลางมีทัศนะต่อคุณลักษณะของผู้บริหาร โรงเรียนประถมศึกษาที่พึงประสงค์ด้านวิชาการไม่แตกต่างกัน โดยครูผู้สอนในโรงเรียนประถมศึกษาขนาดใหญ่ มีทัศนะต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหาร โรงเรียนประถมศึกษา มากกว่าครูผู้สอนในโรงเรียนประถมศึกษาขนาดกลาง

3.2.2 คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหาร โรงเรียนประถมศึกษาที่พึงประสงค์ ตามทัศนะของครูผู้สอนในโรงเรียนประถมศึกษาที่ปฏิบัติงานอยู่ในโรงเรียน

ขนาดใหญ่ ขนาดกลางและขนาดเล็ก สังกัดกรุงเทพมหานคร ต่อคุณลักษณะด้านบุคลิกภาพ ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยครูผู้สอนในโรงเรียนประถมศึกษาขนาดใหญ่ มีทัศนคติต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา น้อยกว่าขนาดใหญ่ และขนาดกลางตามลำดับ โดยครูผู้สอนในโรงเรียนประถมศึกษาขนาดใหญ่ มีทัศนคติเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหาร ด้านบุคลิกภาพ ไม่แตกต่างจากครูผู้สอนในโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยครูผู้สอนในโรงเรียนประถมศึกษาขนาดใหญ่ และขนาดกลาง มีทัศนคติต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารด้านบุคลิกภาพ มากกว่ามีทัศนคติครูผู้สอนในโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก ส่วนครูผู้สอนในโรงเรียนประถมศึกษาขนาดใหญ่ และขนาดกลาง มีทัศนคติด้านบุคลิกภาพไม่แตกต่างกัน

3.2.3 คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหาร ตามทัศนะของครูผู้สอนในโรงเรียนประถมศึกษาขนาดใหญ่ มีทัศนคติเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหาร ด้านความรู้ความสามารถในการปฏิบัติงาน แตกต่างจากครูผู้สอนในโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยครูผู้สอนที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนประถมศึกษาขนาดใหญ่ และขนาดกลาง มีทัศนคติต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารด้านความรู้ความสามารถในการปฏิบัติงานมากกว่ามีทัศนคติครูผู้สอนในโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก ส่วนครูผู้สอนในโรงเรียนประถมศึกษาขนาดใหญ่ และขนาดกลาง มีทัศนคติด้านความรู้ความสามารถในการปฏิบัติงาน ไม่แตกต่างกัน

3.2.4 คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหาร ตามทัศนะของครูผู้สอนในโรงเรียนประถมศึกษาขนาดใหญ่ มีทัศนคติเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหาร ด้านคุณธรรม แตกต่างจากครูผู้สอนในโรงเรียนประถมศึกษาขนาดกลางและขนาดเล็ก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยครูผู้สอนในโรงเรียนประถมศึกษาขนาดใหญ่ และขนาดกลาง มีทัศนคติต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารด้านบุคลิกภาพ มากกว่ามีทัศนคติครูผู้สอนในโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก ส่วนครูผู้สอนในโรงเรียนประถมศึกษาขนาดกลาง และขนาดเล็ก มีทัศนคติด้านคุณธรรม ไม่แตกต่างกัน

จากการศึกษาค้นคว้า พบว่า คุณลักษณะของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา ที่พึงประสงค์ ตามทัศนะของครูผู้สอนในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร มีความต้องการและเห็นด้วยอย่างยิ่งในภาพรวมและรายด้าน และมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แสดงว่าครูผู้สอนในโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก มีทัศนคติต่อคุณลักษณะของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาที่พึงประสงค์ในภาพรวมและรายด้านน้อยกว่าครูผู้สอนในโรงเรียนประถมศึกษาขนาดใหญ่และขนาดกลาง ส่วนทัศนคติของครูผู้สอนในโรงเรียนประถมศึกษาขนาดใหญ่

ใหญ่และขนาดกลาง ต่อคุณลักษณะของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาที่พึงประสงค์ในภาพรวม และรายด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 และด้านวิชาการ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 แสดงให้เห็นว่าคุณลักษณะด้านวิชาการ ครูผู้สอนในโรงเรียนประถมศึกษาขนาดกลางมีความต้องการและเห็นด้วยน้อยกว่า ครูผู้สอนในโรงเรียนประถมศึกษาขนาดใหญ่และขนาดเล็ก ส่วนครูผู้สอนในโรงเรียนขนาดใหญ่และขนาดเล็ก มีความต้องการและเห็นด้วยกับคุณลักษณะของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาที่พึงประสงค์ ด้านวิชาการ ไม่แตกต่างกัน

อภิปรายผล

จากผลการศึกษาค้นคว้า คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา ตามทัศนะของครูผู้สอนใน โรงเรียนประถมศึกษา ที่อยู่ในโรงเรียนขนาดใหญ่ ขนาดกลาง และขนาดเล็ก สังกัดกรุงเทพมหานคร มีทัศนะต่อคุณลักษณะของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาที่พึงประสงค์ โดยรวมอยู่ในระดับเห็นด้วยอย่างยิ่ง และเมื่อพิจารณาในแต่ละรายด้านพบว่าด้าน วิชาการและด้านคุณธรรม อยู่ในระดับเห็นด้วยอย่างยิ่ง ส่วนด้านบุคลิกภาพและด้านความรู้ความสามารถในการปฏิบัติงาน อยู่ในระดับเห็นด้วย แสดงให้เห็นว่า ครูผู้สอนในโรงเรียนประถมศึกษา ที่อยู่ในโรงเรียนขนาดใหญ่ ขนาดกลาง และขนาดเล็ก สังกัดกรุงเทพมหานคร มีทัศนะต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหาร โรงเรียนประถมศึกษา แตกต่างกัน

ดังนั้นผู้บริหาร โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร จะต้องประพฤติปฏิบัติตนให้มีพฤติกรรมตามคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ด้านบุคลิกภาพและด้านความรู้ความสามารถ ในการปฏิบัติงานให้มากยิ่งขึ้น ซึ่งผลการศึกษาสอดคล้องกับแนวคิดของ นพพงษ์ บุญจิตราดุลย์ (2534 :38) ผู้บริหารโรงเรียนต้องมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ด้านวิชาการ ด้านบุคลิกภาพ ด้านความรู้ความสามารถในการปฏิบัติงาน ด้านความสามารถพิเศษทั่วไปอื่น ๆ ซึ่งยังสอดคล้องกับข้อสรุปตามแนวคิดของ อภิกรมย์ ฌ นคร (2521 : 12-13) และนิพนธ์ กินาวงศ์ (2523 : 151) ที่กล่าวถึงคุณลักษณะของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาที่พึงประสงค์ไว้ 2 ประการ คือ สมรรถภาพทางด้าน ส่วนตัวและสมรรถภาพ ทางด้านวิชาชีพ และมีผลสรุปคล้ายกับข้อสรุปของ ประถม แสงสว่าง (2524 : 9) ที่จัดแบ่งคุณลักษณะของผู้บริหารโรงเรียนออกเป็น 7 ประการ คือ ด้านคุณธรรม ความประพฤติและความรับผิดชอบ การดำเนินงานและการบังคับบัญชา ด้านความรู้ทางวิชาการด้านมนุษยสัมพันธ์ ด้านความคิดริเริ่มสร้างสรรค์และด้านบุคลิกภาพ ทั้งนี้คุณลักษณะหรือพฤติกรรมของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา อีก 3 ประการ อันได้แก่ ทักษะด้านความคิดรวบยอดในหน่วยงาน (conceptual skill) ความเข้าใจหน่วยงานในภาพรวมและเข้าใจ

ความสอดคล้องสัมพันธ์ของการบริหารโรงเรียน ทักษะด้านมนุษย์สัมพันธ์ (human relation/human skill) ซึ่งเป็นความสามารถในการประสานสัมพันธ์ แสวงหาความร่วมมือให้เกิดขึ้นในหน่วยงานหรือโรงเรียน และทักษะด้านเทคนิควิธี (technical skill) ที่เป็นความรู้ความเชี่ยวชาญหรือความสามารถเฉพาะทาง ที่เป็นวิธีการปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ อาจเป็นไปได้ในรูปแบบการหรือเทคนิคเฉพาะของแต่ละบุคคล ด้วยบทบาทหน้าที่และกรอบภารกิจที่ผู้บริหารมีอยู่ และต้องปฏิบัติให้เกิดความสำเร็จอย่างมีประสิทธิภาพผู้บริหารโรงเรียนในฐานะผู้นำองค์กรต้องมีคุณลักษณะที่ดีในการปฏิบัติงานสามารถประสานให้บุคคลต่าง ๆ ร่วมปฏิบัติงานได้ด้วยดี และพัฒนางานให้ก้าวหน้าไปมียุคที่ยิ่ง ด้วยหลักการบริหาร 3 ประการ คือ การบริหารตน บริหารคน และบริหารงาน

1. ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบระดับคุณลักษณะของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาที่พึงประสงค์ ตามทัศนะของครูผู้สอนในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร ในโรงเรียนที่มีขนาดต่างกัน เมื่อพิจารณาในแต่ละด้าน พบว่า

2.1 คุณลักษณะของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาที่พึงประสงค์ตามทัศนะของครูผู้สอนในโรงเรียนประถมศึกษาในโรงเรียนที่มีขนาดต่างกัน โดยรวมแตกต่างกัน คือครูผู้สอนในโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กมีทัศนะต่อคุณลักษณะผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาน้อยกว่าครูผู้สอนในโรงเรียนประถมศึกษาขนาดใหญ่และขนาดกลาง

2.2 คุณลักษณะของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาที่พึงประสงค์ตามทัศนะของครูผู้สอนในโรงเรียนประถมศึกษาในโรงเรียนที่มีขนาดต่างกัน ด้านวิชาการ ครูผู้สอนในโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก มีค่าเฉลี่ยน้อยกว่าครูผู้สอนในโรงเรียนขนาดใหญ่และขนาดกลางตามลำดับ ซึ่งไม่สอดคล้องหรือมีความแตกต่างจากผลการศึกษาของ พิสุทธิ แก่งคำ (2541 : บทคัดย่อ) และผลการศึกษาของ มณเฑียร ม่วงศรีศักดิ์ (2535 : บทคัดย่อ) และธนัญชัย สายสุต (2535 : บทคัดย่อ) ที่พบว่า ความคิดเห็นและคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามทัศนะของครูผู้สอน ในโรงเรียนประถมศึกษาขนาดใหญ่ ขนาดกลางและขนาดเล็ก ไม่แตกต่างกัน แสดงว่า ครูผู้สอนในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร มีความพึงพอใจในพฤติกรรมหรือคุณลักษณะของผู้บริหารด้านวิชาการในระดับหนึ่ง ส่วนครูผู้สอนในโรงเรียนประถมศึกษาขนาดใหญ่และขนาดกลาง ยังมีความคาดหวังและต้องการให้ผู้บริหารโรงเรียนมีคุณลักษณะด้านวิชาการมากยิ่งขึ้น

ข้อเสนอแนะ

1. จากผลการศึกษาค้นคว้าพบว่า คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารตามทัศนะของครูผู้สอนในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร โดยรวมอยู่ในระดับเห็นด้วยอย่างยิ่ง แม้ทุกด้านจะอยู่ในระดับเห็นด้วยอย่างยิ่ง โดยมีคุณลักษณะด้านบุคลิกภาพและด้านความรู้ความสามารถในการปฏิบัติงาน อยู่ในระดับเห็นด้วย โดยด้านความรู้ความสามารถในการปฏิบัติงานแต่เมื่อพิจารณาในรายชื่อ พบประเด็นที่ควรเร่งดำเนินการหรือปรับปรุงแก้ไขและพัฒนา ดังนี้

1.1. ด้านวิชาการ ผลการศึกษาพบว่า ครูผู้สอนมีความต้องการให้ผู้บริหารควรมีความรู้ความเข้าใจด้านการจัดการเรียนการสอน การนิเทศ การวัดผล และการประเมินผลทางการศึกษาผู้บริหารควรมีความรู้ความเข้าใจในวิชาการพัฒนาหลักสูตร และผู้บริหารต้องมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับระเบียบและความหมายของการศึกษาเป็นอย่างดี โดยผู้บริหารควรจบการศึกษาทางสาขาการบริหารการศึกษาเป็นคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารที่ครูผู้สอนเห็นด้วยน้อยที่สุด แสดงให้เห็นว่าครูยังมองในเชิงวิชาการอยู่ ผู้บริหารควรแสดงพฤติกรรมเชิงการบริหารให้ปรากฏออกมาให้ชัดเจน ให้เห็นคุณค่าความรู้ความสามารถเชิงบริหาร

1.2. ด้านบุคลิกภาพ ผลการศึกษาพบว่า ครูผู้สอนมีความต้องการคุณลักษณะของผู้บริหารต้องมีความคล่องแคล่วในการปฏิบัติงาน ผู้บริหารควรต้องเป็นผู้ประสานงานให้เกิดความร่วมมือในการปฏิบัติงาน ได้เป็นอย่างดี เมื่อมีปัญหาและอุปสรรคเกิดขึ้นกับการบริหารงาน ผู้บริหารต้องมีความตั้งใจและกล้าเผชิญกับปัญหาจนกว่างานจะสำเร็จ โดยผู้บริหารต้องรู้สึกได้ไวมื่อครูจับกลุ่มกันเพื่อสนับสนุนหรือต่อต้านการทำงาน เป็นคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารที่ครูผู้สอนเห็นด้วยน้อยที่สุด แสดงว่าครูไม่ต้องการระแวงและคอยจับผิดของผู้บริหาร

1.3. ด้านความรู้ความสามารถในการปฏิบัติงาน ผลการศึกษาพบว่า ครูผู้สอนมีความต้องการคุณลักษณะของผู้บริหารต้องมีไหวพริบ ปฏิญาณในการปฏิบัติงาน ก่อนการตัดสินใจ ผู้บริหารต้องเปิดโอกาสให้คณะครูหรือผู้มีส่วนเกี่ยวข้องได้ร่วมอภิปรายให้ความคิดเห็น และผู้บริหารต้องมีความรับผิดชอบเมื่อปฏิบัติภารกิจผิดพลาดและตั้งใจรับคำตำหนิโดยไม่ปิดความผิดไปให้ผู้อื่นทั้งนี้การตัดสินใจในขั้นสุดท้ายในเรื่องเกี่ยวกับนโยบายต้องเป็นหน้าที่ของผู้บริหารแต่เพียงผู้เดียว เป็นคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารที่ครูผู้สอนเห็นด้วยน้อยที่สุด ดังนั้นการบริหารแบบมีส่วนร่วม จึงจำเป็นอย่างยิ่งที่ผู้บริหารควรนำมาใช้ให้มากที่สุด

1.4. ด้านคุณธรรม ผลการศึกษาพบว่า ครูผู้สอนมีความต้องการคุณลักษณะของผู้บริหารที่ไม่เอารัดเอาเปรียบผู้ร่วมงาน ผู้บริหารมีความยุติธรรมและให้ความเสมอภาคกับ ผู้ร่วมงานทุกคน และผู้บริหารเป็นผู้มีความเสียสละเห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าประโยชน์ส่วนตัว ส่วนผู้บริหารมีความรัก ความห่วงใยต่อเพื่อนร่วมงานตลอดเวลา เป็นคุณ

ลักษณะ ที่พึงประสงค์ของผู้บริหารที่ครูผู้สอนเห็นด้วยน้อยที่สุด แสดงว่าครูต้องการความยุติธรรม ถูกต้องเหมาะสม ความมีหลักการและใช้อย่างสม่ำเสมอ ซึ่งผู้บริหารควรระลึกไว้ไม่เห็นแก่พวกพ้อง ผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร จึงควรนำไปปรับปรุงพัฒนาตนเองให้มี คุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามผลการวิจัยครั้งนี้

ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการศึกษาค้นคว้าครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาทักษะความเป็นผู้นำของผู้บริหารในโรงเรียนประถมใน 3 ทักษะ คือ conceptual skill human skill technical skill โดยเปรียบเทียบโรงเรียนในขนาดที่แตกต่างกันดังกล่าว เพื่อจะได้มองเห็นชัดเจนยิ่งขึ้นในเชิงปฏิบัติ
2. ควรมีการศึกษาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารยุคใหม่ ที่ครูผู้สอนในโรงเรียนประถมศึกษาต้องการหรือพึงประสงค์ หรือการศึกษาเชิงคุณภาพเกี่ยวกับคุณลักษณะของผู้บริหารดีเด่นที่ได้รับการยกย่องระดับชาติ
3. ควรมีการศึกษาเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารในโรงเรียนขยายโอกาส ตามทัศนะของครูผู้สอนใน โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร